

۱- معنای واژگان «جلجل - حماسه - بسیج - شرافت» به ترتیب کدام است؟

- (۱) زنگ کاروان - جنگ - آمادگی - احترام کردن
 (۲) زنگوله‌ها - دلیری - فراهم کردن - ارجمندی
 (۳) آوازا - نوعی از شعر - آمادگی - با شرف بودن
 (۴) زنگ - دلیری - حفظ کردن - با شرف بودن

۲- معنای چند واژه در کمانک برابر آن نادرست است؟

- سلانه سلانه (به آهستگی) - کلوخ (گل) - بی‌گاه شدن (فرا رسیدن روز) - سامان (امکان) - پرده (نغمه‌های مرتب) - معطل (تأخیر) - پس‌افکند (میراث) - شرز (شیر) - فغان (نال و زاری) - معجز (عمامه)

- (۱) پنج (۲) چهار (۳) دو (۴) سه

۳- کدام گزینه درست است؟

- (۱) دستار: پارچه‌ای که دور کمر می‌پیچند.
 (۲) فسفر: عنصری طبیعی که در مجاورت هوا مشتعل می‌شود.
 (۳) خلعت: جامه‌ای که کسی به بزرگی می‌بخشد.
 (۴) اشباح: سیاهی‌هایی که از دور دیده می‌شود.

۴- پدیدآورنده چند اثر در کمانک برابر آن نادرست است؟

- «مثل درخت در شب باران (م. سرشک) - قصه شیرین فرهاد (احمد عربلو) - بینوایان (شکسپیر) - سمفونی پنجم جنوب (محمد شکرچی) - فی حقیقة العشق (سهروردی) - لطایف‌الطوایف (فخرالدین علی صفی) - داستان‌های دل‌انگیز ادب فارسی (زهره خانلری)»

- (۱) دو (۲) سه (۳) یک (۴) چهار

۵- تعداد غلط املائی کدام بیت در برابر آن نادرست است؟

- (۱) جود را شکری گذاری چون کسی بینی غنی / خویشتن مجرم شناسی گر کسی یابی فقیر (۱)
 (۲) سعدی قرض از حقه تن آیت حق است / صد تأبیه در توست یکی باز نجستی (۱)
 (۳) با این همه فراق گر بهر را به ماهی / میلی بود به رحمت فضل کبیر باشد (۲)
 (۴) غرض چو کرد از این گلستان پر خس و خوار / به سوی گلشن جنت عظیمت و رحلت (۲)

۶- کدام عبارات دارای غلط املائی هستند؟

الف) فاش گردانیدن این حدیث ناممکن است و غالب ظن آن است که خبری بیرون ننگجد و شغلی نزاید.

ب) اصحاب خرد گناه ظاهر را عقوبت مسطور و جرم مسطور را عقوبت ظاهر جایز نشمرند.

ج) اگر غربتی یابم و اخلاق او را بشناسم، همت بر متابعت رای و هوای او مقصور گردانم.

د) اگر مخلوق خواستی که این معانی در عبارت آرد بسی کاغذ مستغرق گشتی و حق سخن گزارده نشدی.

- (۱) ب - ج (۲) ج - الف (۳) د - ب (۴) الف - د

۷- کدام بیت غلط املائی دارد؟

- (۱) فضل است اگر خوانی عدل است اگر رانی / قدر تو نداند آن کز زجر تو بگریزد
 (۲) مرا باری اناباش، خطاباش، مراعاتش / شعاعات و ملاقاتش یکی طوقی است در گردن
 (۳) هیچ چشم از هیچ قاضی آن ندید اندر جهان / کز تو دید این چشم من ز انعام و احسان و سخا
 (۴) خاک و باد و آب و آتش در وجود خود بدان / رو در این معنی نظر کن صد هزاران روزن است

۸- آرایه‌های بیت «دل‌م چگونه نماید قرار در صف عشق / چنین که زلف تو بشکست قلب لشکر دل» کدامند؟

- (۱) استعاره، تشبیه، ایهام تناسب، مراعات‌نظیر
 (۲) ایهام، مجاز، مراعات‌نظیر، تضاد
 (۳) تشبیه، تضاد، کنایه، تشخیص
 (۴) تشخیص، استعاره، حس‌آمیزی، تشبیه

۹- تعداد استعاره در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) سر کوی و خط و قدت، چمن و سنبل و سرو / سمن عارض و لعلت، شکر و جام شراب
 (۲) ای بسا خسرو که او فرهادوار / در هوای شکر شیرین بسوخت
 (۳) مستسقی سرچشمه نوش تو بر آتش / می‌سوزد و چشمش همه در آب زلال است
 (۴) لاله دل در دم جان‌بخش سحر می‌بندد / غنچه جان پیشکش باد صبا می‌آرد

۱۰- همه آرایه‌های «تلمیح - کنایه - مراعات‌نظیر - ایهام» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- (۱) خبر برید به خسرو که در ره شیرین / غبار هستی فرهاد کوهکن بنشست
 (۲) داده‌ای خاتم به دست دیو و شادروان به باد / وان‌گه از دیوانگی ملک سلیمان بایدت
 (۳) مرا گویند دل برکن به افسون از لب لیلی / ولی کی آتش مجنون به این افسانه بنشیند؟
 (۴) چنین که سر به غلامی نهاده‌ای خواجه / بر آستان تو سلطان، غلام خواهد بود

۱۱- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

- (۱) بنشین نفسی بو که بلا را بنشانی / زان رو که ز بالای تو پیوسته بلا خاست (جناس - حسن تعلیل)
 (۲) نه من از پرده تقوا به درافتادم و بس / پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت (جناس تام - تلمیح)
 (۳) هر گوهری که راحت بی‌قیمتی شناخت / شد آب سرد، گرمی بازار خویش را (اسلوب معادله - تضاد)
 (۴) سعدی حجاب نیست تو آینه پاک دار / زنگارخورده چون بنماید جمال دوست؟ (استعاره - تشبیه)

۱۲- تعداد ترکیب اضافی در کدام عبارت بیش تر است؟

- (۱) نگارش این اثر ارزشمند فردوسی پس از چهارده سال یعنی ده سال قبل از آشنایی شاعر با دربار محمود غزنوی به پایان رسید.
 (۲) شاهنامه مجموعه‌ای از تاریخ داستانی ایران است که هدف فردوسی از سرایش این اثر، حفظ روایات کهن ملی و نگاهبانی زبان فارسی بوده است.
 (۳) وقتی که استاد سخن، افکار و رهنمودهایش را با ما در میان می‌گذارد، شاهنامه تبدیل به نامه پندآموزی می‌شود که ما را به عمق اقیانوس اندیشه و خرد می‌کشاند.

(۴) شناخت کالبد شاهنامه کار دشواری نیست و برای این کار باید به جست‌وجو در رازهای درون متن کتاب بپردازیم تا پیام‌های ارزشمند را درک کنیم.

۱۳- نقش کلمات مشخص شده در بیت زیر به ترتیب با واژگان خط کشیده شده در همه ابیات به جز یکسان است.

«به شرط آن که بداند سر اکابر قوم / که بی وجود رعیت سری است بی اندام»

- (۱) فریاد می دارد رقیب از دست مشتاقان او / آواز مطرب در سرا زحمت بود بواب را
- (۲) آتش روی تو زین گونه که در خلق گرفت / عجب از سوختگی نیست که خامی عجب است
- (۳) آن نه شخصی که جهان نیست پر از لطف و کمال / عمر ضایع مکن ای دل که جهان می گذرد
- (۴) دگر به هر چه تو گویی مخالفت نکنم / که بی تو عیش میسر نمی شود ما را

۱۴- کدام گزینه درباره شعر زیر نادرست است؟

«خواهد کمان هدف را پیوسته پای برجا / زان در نیارد از پا چرخ کبود ما را

چون خامه سبک مغز از بی حضوری دل / شد بیش روسیاهی در هر سجود ما را

گر صبح از دل شب زنگار می زداید / چون از سپیدی مو غفلت فزود ما را؟»

- (۱) در بیت پایانی، دو واژه با یکدیگر رابطه «تناسب» دارند.
- (۲) در کل شعر، ۳ ترکیب وصفی دیده می شود.
- (۳) همه واژگان مشخص شده، نقش نهاد جمله را دارند.
- (۴) بیت دوم از یک جمله سه جزئی با مسند تشکیل شده است.

۱۵- در کدام ابیات به ترتیب افعال «ماضی نقلی - مضارع اخباری - مضارع التزامی» دیده می شود؟

الف) گل صدبرگ ندانم به چه رونق بشکفت / یا صنوبر به کدامین قد و قامت برخاست

ب) بال شکسته است کلید در قفس / این فتح بی شکستگی بر نمی شود

ج) نیک و بد را به لطف خود بنواز / آن گهی خوش بزی و خوش می رو

د) حیف است اگر چه کذب رود بر زبان تو / از وعده دروغ دلی شاد کن مرا

ه) چه دیده دیده خون بار من که یکباره / به قصد خونم از این سان سپر بر آن انداخت

- (۱) هـ - الف - د
- (۲) ب - ج - د
- (۳) ب - الف - ج
- (۴) هـ - ب - ج

۱۶- کلمات مشخص شده در کدام ابیات «منادا» نیستند؟

الف) از بینش بلند به پستی رهانده ایم / صائب ز سیل حادثه دیوار خویش را

ب) ای نسیم سر زلفت دم جان بخش مسیح / وی بناگوش چو سیمات ید بیضای کلیم

ج) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را / که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را

د) خدای این حافظان ناخوش آواز / پیامرزا اگر ساکن بخوانند

ه) سعدی از آن جا که فهم اوست سخن گفت / و نه کمال تو وهم کی رسد آن جا؟

و) چشم اگر با دوست داری گوش با دشمن مکن / عاشقی و نیک نامی سعدیا سنگ و سیوست

- (۱) و - د - الف
- (۲) د - ب - هـ
- (۳) الف - ج - د
- (۴) ب - و - هـ

۱۷- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گفتمی به روزگاران مهتری نشسته گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران

(۲) عشق داغیست که تا مرگ نباید نرود / هر که بر چهره از این داغ نشانی دارد

(۳) شد عمر و نشد سیر دل ما ز تپیدن / این قطره خون از سر تیغ که چکیده است؟

(۴) از کمند رشته عمر اید سر می کشید / خضر اگر می یافت ذوق بیچ و تاب عشق را

۱۸- مفهوم آیه «تُعْزُ مِنْ تَشَاءُ وَ تُذِلُّ مِنْ تَشَاءُ» از کدام بیت دریافت می شود؟

(۱) چه وجودت به نزد او چه عدم / مثل تو بر درش نباید کم

(۲) آن چه در خاطر تو او داند / لفظ ناگفته کار می راند

(۳) هر که را ملکی است از اینای اوست / هر که را مالی است از اعطای اوست

(۴) قیله روح آستانه توست / دل مجروح ما خزانه توست

۱۹- بیت زیر با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

«صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست»

(۱) تشنگی در خواب ممکن نیست کم گردد ز آب / نیست صبر از خون عاشق، چشم فتان تو را

(۲) نسیم پیرهن را در کنار مصر می گیرم / که دارد صبر تا گردد غبار کاروان پیدا؟

(۳) به سنگلاخ اگر راه سیل من افتد / چنان روم که کسی نشنود صدای مرا

(۴) گر نریزد عشق خون عقل را از عجز نیست / داغ نامردی است خون صید لاغر، تیغ را

۲۰- بیت «لَدَّتْ هستی نمودی نیست را / عاشق خود کرده بودی نیست را» با کدام بیت قرابت معنایی بیشتری دارد؟

(۱) بد و نیک تو در عمل بسته است / نقش آن جمله در ازل بسته است

(۲) تا شب نیست صبح هستی زاد / آفتابی چون او ندارد یار

(۳) هر که او نیست، هست داند کرد / هست را نیست هم تواند کرد

(۴) در ازل رفته است تقدیری ز عشقت بر سرم / جز رضا دادن نگارا حيله و تدبیر چیست؟

۲۱- معنای عبارت «کل شیء یرجع إلی أصله» از کدام ابیات برمی آید؟

الف) تو مرغ بام عرشی در قعر چاه مانده / هم در زمین بمردی هم آسمان ندیدی

ب) خشم یاران فرع باشد اصل شان عشق تو است / از برای خشم فرعی اصل را رانی چرا؟

ج) آمد ز جان بانگ دهل تا جزوها آید به کل / ریحان به ریحان گل به گل از حبس خارستان ما

د) تو همچو کعبه عزیز اوفتاده ای در اصل / که هر که وصل تو خواهد جهان ببیماید

ه) هر دم رسولی می رسد جان را گریبان می کشد / بر دل خیالی می دود یعنی به اصل خود بیا

- (۱) هـ - ج
- (۲) د - الف
- (۳) ب - ج
- (۴) الف - هـ

۲۲- عبارت «اگر جان ما ارزشی داشته باشد برای این است که سخت تر از برخی جان های دیگر سوخته است.» با کدام بیت تناسب دارد؟

(۱) به چه تقصیر زرم قسمت آتش گردید؟ / خنده چون گل به تهیدستی خاری نردم

(۲) چو آفتاب مرا نیست سیم و زر در کار / که هست چهره زرین خود، خزانه مرا

(۳) غم مردن نبود جان غم اندوخته را / نیست از برق خطر مزعه سوخته را

(۴) ناله سوخته جانان به اثر نزدیک است / دست خورشید به دامان سحر نزدیک است

۲۳- مفهوم بیت «برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکنند» از کدام بیت دریافت می‌شود؟

۱) جزای نیک و بد خلق با خدای انداز / که دست ظلم نماند چنین که هست دراز

۲) ظلم می‌سازد زبان عیب‌جویان را دراز / مهر خامشی بر لب زند جاسوس را

۳) از ره داد ز بیدادگران باید کشت / اهل بیداد گر این است و گر آن باید کشت

۴) روزگار ظالم از مظلوم باشد تیره‌تر / خانه‌ای تاریک‌تر از خانه شمشیر نیست

۲۴- مفهوم ضرب‌المثل «از کوزه همان برون تراود که در اوست» از همه ابیات به جز دریافت می‌شود.

۱) غوطه در خون زند آن کس که کند غمّازی / صبح خونین جگر از پرده‌داری می‌گردد

۲) ز اهل درد مرا رنگ من خجل دارد / که می‌کند به زبان شکسته غمّازی

۳) ز اشک راز دل بی‌قرار من شد فاش / که از ستاره شود سیر آسمان معلوم

۴) سر سودای تو در سینه بماندی پنهان / اشک تر دامن اگر فاش نکردی رازم

۲۵- کدام دو بیت با یکدیگر تناسب معنایی ندارند؟

۱) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست

پیدادگان جگر خسته رنج بادیه دانند / تو خستگی چه شناسی که بر فراز سمندی

۲) روزها گر رفت گو رو باک نیست / تو بمان ای آن که چون تو پاک نیست

چه غم خانه و سامان اقامت داری؟ / در جهان مدت عمر گذران این همه نیست

۳) نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند

نیست محو یار را اندیشه از زهر فنا / تلخی مرگ است شکر، مور شهدافتاده را

۴) در غم ما روزها بی‌گاه شد / روزها با سوزها همراه شد

بس که بسوزد از غمش این دل سوزناک من / دود برآید از جگر ز آتش دل کباب را